

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Coceban Iurie împotriva Societății pe Acțiuni „Moldtelecom”, intervine accesoriu Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă privind încasarea indemnizației unice, a salariului nerealizat și repararea prejudiciului moral cauzat în urma accidentului de muncă,

împotriva deciziei din 22 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” și menținută hotărârea din 5 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 8 aprilie 2017, Coceban Iurie s-a adresat în instanța de judecată, cu cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „Moldtelecom” ulterior concretizată a solicitat încasarea sumei de 20 354,87 lei cu titlu de indemnizație unică pentru pierderea capacității de muncă în urma unei boli profesionale, suma de 181 608 lei cu titlu de compensare a salariului nerealizat, 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, 6000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că începând cu anul 1991 a activat în calitate de sudor cablu al Centrului raional de telecomunicații Ialoveni, filiala Societății pe Acțiuni „Moldtelecom”.

La 27 februarie 2009, a fost transferat în funcție de electromontor telecomunicații, sectorul rețele satul Nimoreni.

La 26 iulie 2011, exercitând atribuțiile de serviciu, a suferit un accident de muncă grav, ca urmare a electrocutării și căderii de pe scara din metal cu lungime de 3m, fapt constatat prin procesul-verbal nr.15 privind cercetarea accidentului de muncă al Inspecției Muncii.

Prin procesul-verbal dat, Inspecția Muncii a stabilit că administrarea filialei Societății pe Acțiuni „Moldtelecom” Ialoveni la conectarea internetului, nu l-a asigurat

pe electromontorul Coceban Iurie cu echipament de lucru și anume sacră din lemn și l-a admis de unul singur la efectuarea lucrărilor la înălțime. Șeful sectorului a organizat insuficient desfășurarea lucrărilor de conectare la internet de către electromontorul Coceban Iurie care se exprimă prin faptul că, l-a admis de unul singur la conectarea abonatului la internet.

La 1 iunie 2011, Coceban Iurie a fost instruit în domeniul securității și sănătății în muncă în baza instrucțiunii de securitate și sănătate pentru elctromontor, dar nu a fost instruit în baza instrucțiunii de securitate și sănătate în muncă la efectuarea lucrărilor pe scări și scări mobile.

Astfel, în urma accidentului de muncă Coceban Iurie a suferit luxația umărului drept complicată cu plexită brahială, care a fost produsă prin acțiunea traumatică. Consecințele accidentului de muncă au fost încadrate în gradul de dizabilitate mediu, cu procentul păstrat al capacității de muncă 55%.

Prin certificatul privind procentul pierderii capacității de muncă ca urmare a accidentului de muncă sau bolii profesionale s-a constatat că reclamantul a pierdut capacitatea de muncă în grad de 50%.

Reclamantul a relatat că potrivit art. 18 alin. (1) al Legii securității și sănătății în muncă nr. 186 din 17 iulie 2008 lucrătorului căruia i s-a stabilit gradul de reducere a capacității de muncă ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale i se plătește din contul unității, care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru boala profesională, pe lângă despăgubirea stabilită de lege, o indemnizație unică, luându-se ca bază salariul mediu lunar pe țară, pentru fiecare procent de pierdere a capacității de muncă, dar nu mai puțin de un salariu anual al accidentatului.

În conformitate cu art. 18 al. (5) al Legii securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008 indemnizația unică se plătește persoanelor, care au dreptul la aceasta de către unitatea, care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru boala profesională, în modul stabilit de Guvern.

În conformitate cu p. 1 al „Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale”, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 513 din 11 august 1993 : “întreprinderile, organizațiile și instituțiile indiferent de formele lor de proprietate și de activitate economică, în conformitate cu legislația Republicii Moldova poartă răspundere materială pentru prejudiciile cauzate angajaților de accidente de muncă sau afecțiunile profesionale. În afară de despăgubire, care se efectuează în modul stabilit de lege, întreprinderea este obligată, conform art. 18 al Legii securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008, să plătească o indemnizație unică”.

În conformitate cu p. 5 al Regulamentului: “De dreptul la indemnizația unică beneficiază angajații, cărora li s-a stabilit gradul de pierdere a capacității de muncă din cauza zdruncinării sănătății în urma unei afecțiuni profesionale. Gradul de pierdere a capacității de muncă a accidentatului este determinat de organele de expertiză medicală a vitalității în procente stabilite în dependență de pierderea capacității de muncă în profesie ca urmare a unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale”.

În conformitate cu p. 7 al Regulamentului: “cuantumul indemnizației unice pentru angajații, cărora li s-a atribuit un anumit grad de pierdere a capacității de muncă în urma unui accident de muncă sau a unei afecțiuni profesionale, se determină din calculul unui salariu mediu lunar valabil în Republica Moldova pe luna premergătoare lunii pierderii

capacității de muncă pentru fiecare procent de pierdere a capacității profesionale de muncă, dar nu mai puțin de un salariu mediu anual al accidentatului”.

Întru cât pierderea capacității reclamantului Coceban Iurie a avut loc la 26 iulie 2011, cuantumul indemnizației unice se determină din calculul unui salariu mediu lunar valabil al unui salariat din economia națională pe luna iunie 2011, care constituie conform informației (sub nr. 21-06/56 din 02.04.2015) Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova - 3193,9 lei.

Coceban Iurie a indicat că nu această situație a condiționat apariția suferințelor morale și psihice, care au provocat epuizarea nervoasă, insomnii, creșterea tensiunii arteriale, iar suma de 50 000 lei ar fi o compensație morală echitabilă a retrăirilor suferite.

În cadrul examinării cauzei în fond, Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” a înaintat un demers privind atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu alături de pârât, a Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă.

Prin hotărârea din 5 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Coceban Iurie.

S-a încasat din contul Societății pe Acțiuni „Moldtelecom” în beneficiul lui Coceban Iurie suma 20 354,87 lei cu titlu de indemnizație unică, 38 400,86 lei cu titlu de salariul nerealizat, 20 000 de lei cu titlu de prejudiciul moral, 10 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, în total suma de 88 754,73 lei.

Pentru a hotărî astfel, instanța a constatat că Societatea pe Acțiuni ”Moldtelecom” are obligația de a-l despăgubi pe reclamant, fapt consemnat în procesul-verbal nr. 15 privind cercetarea accidentului de muncă grav, unde se indică că, pârâtul nu a asigurat salariatul cu echipament de lucru (scară din lemn), precum și organizarea insuficientă a lucrărilor - admiterea salariatului Coceban la lucrări de înălțime de unul singur.

Conform raportului de constatare medico-legală nr. 1264/D din 18 mai 2012, Coceban Iurie a suferit luxația umărului drept complicată cu plexită brahială, care a fost produsă prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și fiind calificată ca vătămare corporală medie.

Instanța a mai conchis că pe parcursul anilor ce au urmat accidentul de muncă din 2011, starea de sănătate a reclamantului nu s-a îmbunătățit, capacitatea de muncă a reclamantului fiind menținută în repetate rânduri prin expertizările corespunzătoare la un nivel de 50 %. Mai mult decât atât, prejudiciul adus reclamantului, ca urmare a pierderii capacității de muncă în volum de 50%, are repercusiuni negative pe viață, or acesta nu poate lucra deplin, fapt care i-a cauzat suferințe psihice, morale și sufletești profunde reclamantului.

Astfel că, pârâtul are și o obligație morală, nu doar legală față de reclamant și trebuie să repare prejudicial moral, ca urmare a vătămării sănătății, ceea ce a cauzat stres, disconfort fizic, psihic reclamantului, or vătămarea și dizabilitatea survenită ca urmare a accidentului de muncă este pe viață, iar repararea prejudiciului moral în sumă bănească în orice caz nu poate înlătura toate suferințele pricinuite reclamantului, ci doar compensarea într-o oarecare măsură prejudiciile aduse.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 3 iulie 2018, Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” a declarat apel, solicitând casarea parțială a hotărârii din 5 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cerințele cererii de chemare în judecată a lui Coceban Iurie față de Societatea pe Acțiuni

„Moldtelecom” să fie admise parțial doar în partea încasării indemnizației unice în mărime de 3 374,02 lei și a cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 5 000 de lei, în rest pretențiile lui Coceban Iurie de respins ca nefondate.

Prin decizia din 22 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” și menținută hotărârea din 5 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 11 martie 2019, Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” a declarat recurs împotriva deciziei din 22 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare și pronunțarea unei noi hotărâri prin care cerințele cererii de chemare în judecată a lui Coceban Iurie față de Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” să fie admise parțial doar în partea încasării indemnizației unice în mărime de 3 374,02 lei și a cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 10 000 de lei, în rest pretențiile lui Coceban Iurie de respins ca nefondate.

Ca temei de drept recurentul a indicat prevederile art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă care reglementează că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

În motivarea recursului a indicat că la examinarea cauzei instanțele au interpretat eronat prevederile art. 18 alin. (1) din Legea nr.186 din 17 iulie 2008 securității și sănătății în muncă, Hotărârea Guvernului nr. 65 din 23 ianuarie cu privire la determinarea dizabilității și capacității de muncă și art. 1418 alin (3) din Codul civil.

Recurentul a indicat că în Hotărârea Guvernului nr. 65 din 23 ianuarie cu privire la determinarea dizabilității și capacității de muncă prin care a fost aprobată Instrucțiunea privind modul de determinare a dizabilității și capacității de muncă, nu se face mențiunea despre necesitatea determinării pierderii capacității de muncă sau indicii care ar putea fi luați în considerație pentru determinarea pierderii capacității de muncă în cazul unui accident de muncă.

Prin prisma art. 18 alin. (1) din Legea securității și sănătății în muncă nr.186 din 17 iulie 2008, rezultă că instituția abilitată în determinarea dizabilității și capacității de muncă urmează a evalua doar procentul capacității de muncă păstrată ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, astfel că în Instrucțiunea privind modul de determinare a dizabilității și capacității de muncă nu se face mențiuni despre necesitatea determinării pierderii capacității de muncă sau careva indici ce necesită a fi luați în considerație pentru determinarea capacității de muncă, în cazul unui accident de muncă.

Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă contrar legislației în vigoare evoluează separat procentul capacității de muncă pierdut, iar ca urmare acest fapt obligă angajatorul la plata a zecii de mii de lei, fără nici un temei just.

Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom,, a invocat că nu este obligată să achite salariul nerealizat, deoarece la 14 mai 2015 Coceban Iurie a primit indemnizația unică în mărime de 156 496 lei, iar această sumă urmează a fi luată în calcul la determinarea salariului nerealizat.

Cu referire la pretenția privind încasarea prejudiciul moral în mărime de 20 000 de lei, recurentul consideră că instanța neîntemeiat a încasat această sumă, dat fiind faptul că reclamantul nu a demonstrat prin probe cauzarea unui prejudiciu moral.

Prin referința depusă la 19 aprilie 2019, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a invocat că recursul Societății pe Acțiuni „Moldtelecom” este neîntemeiat.

Argumentele relatate au un caracter declarativ și nejustificat astfel că, a pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

Prin referința depusă la 14 mai 2019, Coceban Iurie a menționat că motivele invocate în recurs sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei în instanța de fond și în instanța de apel, care au fost apreciate corespunzător. Astfel, acestea nu urmează a fi suspuse aprecierii, dat fiind faptul că nu se denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procesual. A pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 22 ianuarie 2019.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererea de recurs a fost declarată la 11 martie 2019, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau

alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari